

24.4.2014

Lausuntopyyntö 14.4.2014

Lausunto HALKO-väliraportista

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamisprojektin väliraportista viimeistään 9.5.2014 mennessä. Kehittämisen ja hallintotoiminto lausuu seuraavaa:

Tausta

Valtiovarainministeriö asetti 29.10.2013 projektin valmistelemaan aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamista. Projektin toimikausi kestää vuoden 2014 loppuun saakka ja sen tavoitteena on tehtävien kokoamisella vähentää henkilöstötarvetta hallinnollisissa tehtävissä ja yhtenäistää toimintaa palvelujen laatu ja saatavuus turvaten.

Aluehallintovirastojen hallinnolliset tehtävät sekä hallinnollisia tehtäviä tekevä henkilöstö ja henkilöstökehykset

Aluehallintovirastojen hallinnolliset tehtävät hoidetaan pääasiallisesti aluehallintovirastojen hallintopalvelujen vastuuyksiköissä ja erikoistumisyksiköissä. *Väliraportissa on kuvattu selkeästi hallintopalvelun vastuuyksiköiden ja erikoistumisyksiköiden tehtävät sekä erikoistumistehtävien tehtävät ja toiminta-ajatukset.*

Hallintopalveluiden vastuuyksiköiden henkilöstömäärän osuus koko aluehallintoviraston henkilöstömäärästä vaihtelee 8- 19%:n välillä. Aluehallintovirastojen hallintotehtävien erikoistumisyksiköissä - ja tehtävissä henkilöstömäärä oli 33,7 htv:tä vuonna 2013. Resursseissa voi olla vuosittaista vaihtelua.

Aluehallintovirastojen vastuualueilla oli vastuualueiden substanssitehtäviä avustavaa henkilöstöä vuonna 2013 yhteensä 128 htv:tä ja hallintotehtäviä avustavaa henkilöstöä oli yhteensä 41 htv:tä.

Aluehallintovirastojen toimintamenomomentille asetettu tuottavuusohjelman mukainen henkilötyövuosivähennysvelvoite vuosille 2010–2015 on 148 htv:tä. Tämä tarkoittaa vuoden 2010 alun tilanteeseen verrattuna noin 17 % henkilöstövähennystä.

Helmikuussa 2014 päivitettyjen henkilöstösuunnitelmien mukaan 20 % hallinnon henkilöstöstä eläköityy tai saavuttaa 64 vuoden iän vuosima 2014-2017.

Vaikka aluehallintovirastojen resurssitilanne on koko toiminnan ajan ollut tiukka, painottamalla henkilöstön vähentämistarvetta hallinnon tehtäviin pystytään osaltaan turvaamaan toiminnan kannalta kriittiset tehtävät. Tämä väliraportissa esitetty linjaus on oikeansuuntainen ja hyväksyttävä.

Kootusti ja virastokohtaisesti hoidettavat tehtävät

Projektissa on määritelty aluehallintovirastojen hallinnolliset tehtävät, joka on jaoteltu seitsemään toimialaan: henkilöstöhallintoon, taloushallintoon, tietohallintoon, viestintää, toimitiloihin, hankintoihin ja virastopalveluihin, yleishallintoon ja muihin tehtäviin sekä toiminnan kehittämiseen.

Väliraportissa todetaan, että *henkilöstöhallinnon* tehtävissä on paljon sellaisia tehtäviä, jotka voidaan hallinnollisesti koota ja tehtävän toteuttaminen ei ole riippuvaista siitä, missä se tuotetaan organisatorisesti tai fyysisesti. *Raportissa esitetty ajatus nykyisen työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikön tehtävien hoitamisesta jatkossa kootusti on perusteltu. Jako kootusti hoidettuihin ja virastokohtaisesti hoidettaviin tehtäviin on selkeä.*

Taloushallinnon osalta esitetään, että nykyiset Etelä-Suomen aluehallintoviraston hoitamat taloushallinnon erikoistumistehtävät hoidetaan jatkossakin kootusti ja keskitettävien tehtävien määrää voidaan lisätä. Raportissa on lisäksi erillinen luettelo taloushallinnon tehtävistä, jotka tulee hoitaa jatkossakin virastokohtaisesti. *Esitetyt taloushallintoa koskevat linjaukset ovat perusteltuja.*

Tietohallinnon osalta esitetään aluehallintovirastojen valtakunnalliseen tietohallintoyksikköön ja koottujen tehtävien hoitamisen jatkamista nykyiseen vastuujakoon ja toimintamalliin perustuen. *Esitykset toimialariippumattomien ja toimialariippuvien tehtävien organisoinniksi sekä kehitysehdotukset palveluiden tuottamismalleiksi ovat hyviä.*

Asiakirjahallinnon osalta esitettyjä toimenpiteitä ehdotetaan toimeenpantavaksi vaiheittain kahden kolmen vuoden ajanjaksolle. *Väliraportin esitys on perusteltu, koska esitetyt toimenpiteet ovat laajuudeltaan merkittäviä toimintojen uudelleen järjestelyjä.*

Viestinnän osalta esitetyt tehtäväkokonaisuudet ovat perusteltuja ja niihin kytketyt viestinnän kehittämistehtävät ovat hyviä. Väliraportissa esitetään viestinnän tehtävien hoitamista joko kokonaan tai osittain kootusti. Raportissa esitetään myös, että aluehallintovirastojen viestinnän henkilöstö sijoitetaan koottuun hallintoon. Toisaalta muun muassa alueellisen näkökulman säilyttäminen viestinnässä edellyttää kuitenkin viestinnän henkilöstön läsnäoloa kaikissa aluehallintovirastoissa. *Ehdotetut jatkoselvitykset muun muassa viestinnän prosessien kuvaamiseksi ja viestinnän käännöspalveluiden hoitamiseksi ovat kannatettavia.*

Yleishallinto ja muut tehtävät

Väliraportissa esitetty linjaus toimitilahallinnon strategisten ja muiden peruslinjausten sekä toiminnan ohjeistamisen tekemiseksi keskitetyksi yhteisessä kootussa hallinnossa on selkeä ja looginen. Myös esitys valtion toimitalastrategian toteuttamiseksi aluehallintovirastojen toimitilaratkaisuissa on erittäin perusteltu.

Hankintojen osalta esitetään, että hankintaohjeen mukaisten vähäisten hankintojen keskittäminen ei ole tarpeellista, mikäli hankintaohjetta ja muita ohjeistuksia noudatetaan. Sen sijaan hankinnan kokonaisuuden ylittäessä kansallisen kynnyksarvon hankinta olisi pääsääntöisesti kootun hallinnon toteutusta. Esitys on kannatettava.

Hankintatoimen tehtävistä on tehty perusteltu jakoehdotus, jossa tunnustetaan myös rajapinnat muihin toimintoihin.

Virastopalveluiden osalta raportissa todetaan, että tehtävät ovat pääsääntöisesti toimipaikka- ja kiinteistösidoonaisia. Sama henkilöstö tekee pääosin erityyppisiin hankintoihin ja toimitilahallintoon liittyviä tehtäviä sekä virastokohtaisesti myös hallinnon muita tehtäviä. Väliraportin esitys virastopalveluiden henkilöstön sijoittamisesta koottuun hallintoon ja esimiestyön hoitamiseksi myös sieltä on looginen ja perusteltu. Virastopalveluiden hoitaminen myös jatkossa olisi pääosin alue-, toimipaikka- ja kiinteistösidoonaisia. Ehdotus palvelumallin yhtenäistämiseksi ostopalveluihin tukeutuen tulevaisuudessa on perusteltu.

Sisäisen tarkastuksen osalta kannatetaan väliraportin esitystä, ettei hallintotehtävien kokoaminen vaikuta sisäisen tarkastuksen asemaan. Lounais-Suomen aluehallintovirasto huolehtisi jatkossakin valtakunnallisesti aluehallintovirastojen sisäisestä tarkastuksesta. Myös resurssivahvistusta on syytä arvioida erikseen.

Kootun hallinnon organisaatio, ohjaus ja johtaminen sekä hallintotehtävien sijoittaminen

Esitys aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut - vastuualueen organisoinniksi ja tehtäväkokonaisuuksiksi on selkeä ja perusteltu. On myös perusteltua, että toiminnallinen ohjaus hoidetaan valtiovarainministeriöstä. Myös vastuualueen tulosohtauksen toteuttaminen samoin periaattein ja menettelytavooin kuin muun aluehallintovirastojen tulosohtauksen, vaikuttaa loogiselta.

Vastuualueen toimiminen itsenäisenä suhteessa aluehallintoviraston johtoon antaa vastuualueelle mahdollisuuden palvella tasapuolisesti eri aluehallintovirastoja. On perusteltua, että vastuualue joutuu hakemaan hyväksynnän keskeisissä palkkaus- ja työnantajapolitiikan kysymyksissä vastuualuetta ohjaavien ministeriöiden osastoilta.

Väliraportin esityksessä ehdotetaan, että hallintotehtävien sijoittamisesta tehdään sijoittamiselvitys, jossa huomioidaan toiminnalliset, taloudelliset,

henkilöstöpoliittiset ja alueelliset vaikutukset. *On hyvä arvioida erikseen mainitut vaikutukset pohdittaessa sopivaa vastuualueen sijoituspaikkaa.*

Hallinnollisten tehtävien kokoamisen vaikutukset

Väli raportissa mainitut hallinnollisten tehtävien kokoamisesta arvioidut toiminnalliset vaikutukset lisäävät hallintopalveluiden yhdenmukaisuutta ja mahdollistavat asiantuntemuksen syventämisen aluehallintovirastoissa. Kokoaminen mahdollistaa myös resurssien joustavamman käytön ja sijaisuuksien järjestämisen kriittisten substanssitehtävien hoitamisessa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus syventää ja kehittää asiantuntemustaan ja osaamistaan hallinnollisissa tehtävissä. Jotkut moniosaajista ovat kuitenkin kokeneet toimenkuvansa kapenemisen heikennyksenä nykytilanteeseen. *Edellä mainitut henkilöstövaikutukset tulisi huomioida hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen.*

Väli raportin arviot taloudellisista vaikutuksista henkilöstökehityksissä pitkällä aikajänteellä vaikuttavat hyviltä.

Riskianalyysi

Riskianalyysissa on hyvin otettu huomioon alueellisesti hajautetun henkilöstön työskentelyyn liittyvät riskit liittyen henkilöstön sopeutumiseen, työhyvinvointiin ja esimiesten valinnan kriteereihin.

Hallinto- ja kehitysjohtaja

Helena Tarkka

Neuvotteleva virkamies

Minna Sneck